

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ – 4101-05-03/2013

P/13/111

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów

T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06

lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/111 „Realizacja przez powiatowe urzędy pracy zadań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu osób powyżej 50. roku życia”.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Małgorzata Milanowska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86264 z dnia 5 kwietnia 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Powiatowy Urząd Pracy w Ropczycach, 39-100 Ropczyce, Ul. Najświętszej Marii Panny 2, zwany dalej „Urzędem” lub „PUP”.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Ryszard Świętoń, Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Ropczycach w okresie od 12 marca 2007 r. do 14 czerwca 2011 r. Pan Andrzej Panek, p.o. Dyrektora Urzędu od dnia 15 czerwca 2011 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W latach 2010 – 2012 Urząd prawidłowo realizował obowiązki w zakresie analizy lokalnego rynku pracy, rejestracji bezrobotnych i poszukujących pracy, a także zadań związanych z organizacją: staży, szkoleń, prac interwencyjnych i robót publicznych, jak i przyznawaniem środków na podjęcie działalności gospodarczej. Dostosowano także poziom zatrudnienia – osób zajmujących się w PUP aktywizacją zawodową bezrobotnych – do obowiązujących wymogów.

Realizowane przez PUP formy aktywizacji zawodowej bezrobotnych powyżej 50. roku życia nie przyniosły długotrwałych efektów w postaci ich stałego zatrudnienia. Bezrobotni po odbyciu badanych form aktywizacji – w zdecydowanej większości przypadków – jeżeli podejmowali zatrudnienie to na czas określony, po zakończeniu którego ponownie rejestrowali się w Urzędzie.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości dotyczyły:

- nieprzedstawiania bezrobotnym, zgodnie z przepisem art. 50 ust. 1 w związku z art. 49 pkt 3 ustawy 20 kwietnia 2004 r. o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*¹, propozycji zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, szkolenia, stażu, odbycia przygotowania zawodowego dorosłych lub zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;
- niesporządzania indywidualnych planów działania (*ipd*) w terminie określonym w art. 34a ust. 3 pkt 2 w związku z art. 34a ust. 5 ww. ustawy;
- zrefundowania podmiotowi gospodarczemu części kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy niezgodnie z § 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 kwietnia 2009 r. w *sprawie dokonywania refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej*² oraz przyjętymi w Urzędzie uregulowaniami wewnętrznymi.

¹ Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 ze zm.

² Dz. U. Nr 62, poz. 512 ze zm.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Realizacja zadań w zakresie aktywizacji zawodowej i łagodzenia skutków bezrobocia osób powyżej 50. roku życia.

Opis stanu faktycznego

1. Według stanu na koniec grudnia 2010 r., w Urzędzie zarejestrowano 5.034 osoby bezrobotne. Spośród nich 633 osoby były bezrobotnymi powyżej 50. roku życia (12,6 %), z których 298 było długotrwale bezrobotnych (47,1 %).

Na koniec 2011 r. odnotowano 5.482 osoby bezrobotne, tj. więcej o 448 osób (o 8,9 %) w porównaniu do stanu na koniec 2010 r. Na dzień 31 grudnia 2011 r. liczba osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia wynosiła 695 (12,7 % wszystkich bezrobotnych), zaś długotrwale bezrobotnych – 344 (49,5 % wszystkich osób bezrobotnych 50+). Liczby osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia i takich osób długotrwale bezrobotnych na koniec 2011 r. były wyższe odpowiednio o 62 (tj. o 9,8 %) i o 46 (tj. o 15,4 %) od liczby takich osób na koniec 2010 r.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie wzrosła, w porównaniu do stanu na koniec 2011 r., o 686 osób (o 12,5 %) i wynosiła – 6.168. W tym dniu, liczba osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia wyniosła 818 (13,3 % wszystkich bezrobotnych) i była wyższa o 123 osoby (tj. o 17,7 %), od liczby takich osób w dniu 31 grudnia 2011 r.

Liczba osób długotrwale bezrobotnych 50+ – zarejestrowanych na koniec 2012 r. w porównaniu do stanu na koniec 2011 r. – była wyższa o 32 osoby (o 9,3 %) i wynosiła 376.

Dane dotyczące liczby osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, wymienionych w art. 49 ustawy o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, w porównaniu do liczby wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie przedstawiały się następująco:

- na koniec 2010 r. – 4.652 osoby, tj. 92,4 %,
- na koniec 2011 r. – 5.140 osób, tj. 93,8 %,
- na koniec 2012 r. – 5.651 osób, tj. 91,6 %.

(dowód: akta kontroli str. 5-62)

2. W latach 2010 – 2012, na realizację aktywnych programów przeciwdziałania bezrobociu, Urząd dysponował środkami w łącznej wysokości 39.757 tys. zł. Najwięcej środków wydatkował w 2010 r., tj. 20.261 tys. zł (50,9 %). Środki wydatkowane przez Urząd w 2011 r. i w 2012 r. wynosiły odpowiednio 8.569 tys. zł (21,6 %) i 10.927 tys. zł (27,5 %). Środki te pochodziły z: Funduszu Pracy – 30.366 tys. zł, (76,4 %), z Unii Europejskiej (w tym EFS) – 8.724 tys. zł (21,9 %) i PFRON-u – 667 tys. zł (1,7 %).

Ze środków ogółem na finansowanie przedmiotowych programów, będących w dyspozycji Urzędu w latach 2010 – 2012, 2.562 tys. zł, tj. 6,4 % wydatkowano na aktywizację osób powyżej 50. roku życia, z czego: 2.103 tys. zł (82,1 %) z Funduszu Pracy, 406 tys. zł (15,8 %) z Unii Europejskiej i 53 tys. zł (2,1 %) z PFRON-u.

(dowód: akta kontroli str. 63)

Pan Andrzej Panek, p.o. Dyrektora PUP w Ropczycach podał, że przyznawane limity środków finansowych są niewystarczające dla objęcia aktywizacją osób bezrobotnych, zwłaszcza młodych oraz osób powyżej 50 roku życia (w sytuacji gdy ustawa o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* nakłada obowiązek przedstawienia odpowiedniej propozycji zatrudnienia lub form aktywizacji). Sytuacja zmniejszenia limitu środków finansowych od 2011 r. spowodowała zwiększenie

liczby osób długotrwale bezrobotnych. Szacujemy, iż zatrzymanie zjawiska osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy mogłoby nastąpić w sytuacji dysponowania przez urząd kwotą ok. 20 mln zł rocznie, co umożliwiłoby aktywizowanie grupy ponad 2 tys. osób w szczególnej sytuacji.

(dowód: akta kontroli str. 64-65)

3. Głównymi czynnikami decydującymi o wyborze formy aktywizacji zawodowej bezrobotnych, w tym powyżej 50. roku życia były: niskie kwalifikacje, brak doświadczenia zawodowego, kwalifikacje niedostosowane do potrzeb rynku pracy, zły stan zdrowia, bezradność wobec sytuacji na rynku pracy, długi okres przebywania w ewidencji osób bezrobotnych. Przed wyborem formy aktywizacji bezrobotnego wykorzystywano ipd, jak również przeprowadzano rozmowy z doradcą zawodowym i pośrednikiem pracy, zaś wybór form wsparcia niejednokrotnie był uzależniony od dostępności środków finansowych w ramach różnorodnych programów.

W okresie objętym kontrolą Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej zatwierdzało i wprowadzało do stosowania wytyczne dot. zasad ubiegania się o środki Funduszu Pracy stanowiące rezerwę Ministra Pracy i Polityki Społecznej na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej na dany rok kalendarzowy. Urząd stosował się do tych zasad, czego efektem były pozyskane i realizowane programy. Każdorazowo projekt programu specjalnego poprzedzony był zasięgnięciem opinii Powiatowej Rady Zatrudnienia w Ropczycach. Oprócz tego ww. rada opiniowała pierwotny limit środków z podziałem na poszczególne formy wsparcia, jak również zmiany limitów i jego końcowe wykorzystanie zgodnie z art. 109 ust. 9 ustawy o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*.

(dowód: akta kontroli str. 66-134)

a) Urząd posiadał rozeznanie o rynku pracy w zakresie: liczby aktywnych – pracujących i biernych osób na terenie powiatu ropczycko – sędziszowskiego, w tym w zakresie sektorów, w których zatrudniano najwięcej osób. Informacje w ww. zakresie były ujmowane w corocznych analizach rynku pracy powiatu ropczycko – sędziszowskiego, a następnie wykorzystywane przez Urząd do planowania rozdziału środków na aktywne formy, a w szczególności do planowania rodzaju szkoleń i organizacji staży zawodowych. PUP posiadał informacje dotyczące zawodów i specjalności od pracodawców współpracujących z urzędem. Urząd nie posiadał danych, w których zawodach i specjalnościach zatrudnionych było najwięcej osób, ponieważ w jego opinii informacja ta nie była konieczna podczas planowania form wsparcia, a co za tym idzie aktywizacji osób bezrobotnych.

(dowód: akta kontroli str. 66-72, 138-154)

b) Urząd rozpoznawał potrzeby bezrobotnych w zakresie pożądaných usług lub instrumentów rynku pracy poprzez m.in.: wstępną rozmowę bezrobotnego z pośrednikiem pracy w momencie rejestracji i ankietowanie bezrobotnego przez pośrednika i specjalistę ds. rozwoju zawodowego w zakresie zainteresowania daną formą aktywizacji. Osoby bezrobotne, w tym w wieku powyżej 50. roku życia były szczegółowo obejmowane *Analizą rynku pracy powiatu ropczycko – sędziszowskiego* w poszczególnych latach, której przedmiotem była m.in. analiza efektywności zastosowania aktywnych usług i instrumentów rynku pracy. Źródłem danych w zakresie efektywności, zawartych w analizie, były dane wynikające ze sporządzonych sprawozdań za okresy roczne.

(dowód: akta kontroli str. 66-72, 138-168)

c) PUP diagnozował zapotrzebowanie na zawody, specjalności i kwalifikacje na rynku pracy poprzez sporządzanie *List zawodów i specjalności za poszczególne lata, z uwzględnieniem kwalifikacji i umiejętności zawodowych, na które istniało zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy*, z wykorzystaniem w szczególności:

- 1) strategii rozwoju regionalnego w zakresie zatrudnienia;
- 2) wyników badań popytu na kwalifikacje i umiejętności zawodowe;
- 3) wyników analiz ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców krajowych oraz informacji o wolnych miejscach pracy, zamieszczanych w prasie i Internecie;
- 4) wyników analiz i prognoz rynku pracy i badań popytu na pracę, w tym monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, prowadzonych przez samorząd województwa i samorząd powiatu;
- 5) zgłoszeń pracodawców, organizacji pracodawców i organizacji związkowych;
- 6) wyników analiz skuteczności i efektywności zakończonych szkoleń.

Rozpoznając zapotrzebowanie na dane rodzaje szkoleń Urząd sporządzał także *Wykaz potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych*, z wykorzystaniem zgłoszeń: osób uprawnionych, pracowników Urzędu, doradców zawodowych, pośredników pracy i liderów klubu pracy, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz wyników badań potrzeb szkoleniowych osób uprawnionych.

(dowód: akta kontroli str. 66-72, 169-184)

d) Urząd badał trwałość efektów aktywizacji zawodowej osób, w tym powyżej 50. roku życia poprzez analizę danych zawartych w systemie Syriusz i Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej, dotyczących powracających do rejestru osób bezrobotnych.

(dowód: akta kontroli str. 66-72, 185-219)

e) PUP nie miał przydzielonych zadań do realizacji w ramach Programu „*Solidarność pokoleń. Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+*”. Urząd podejmował jednak działania w celu zwiększenia liczby osób powyżej 50. roku życia uczestniczących w realizowanych aktywnych formach wsparcia. Urząd wykorzystywał do tego corocznie rezerwy Funduszu Pracy, wnioskował o przyznanie dodatkowych środków finansowych w odpowiedzi na ogłoszone, przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej, nabory wniosków.

W 2010 r. Urząd, na program związany z aktywizacją osób bezrobotnych powyżej 45/50 roku życia, pozyskał łącznie 488,3 tys. zł, którym objął łącznie 27 osób. W 2011 r., w związku z przedmiotowym programem, wydatkowano środki w kwocie 331,1 tys. zł na aktywizację 99 osób, zaś w 2012 r. – 583, 4 tys. zł na 79 osób.

(dowód: akta kontroli str. 66-72, 220-254)

4. W latach 2010 – 2012 Urząd objął różnymi usługami w zakresie aktywizacji zawodowej 4.919 bezrobotnych, z tego 402 (8,2 %) – bezrobotnych po 50. roku życia. Najwięcej bezrobotnych zostało zaktywizowanych w 2010 r., tj. 2.500 (50,8 %), w tym 158 po 50. roku życia. Zaktywizowani w 2010 r. bezrobotni w wieku 50+ stanowili 6,3 % wszystkich zaktywizowanych bezrobotnych w tym okresie.

W 2011 r. Urząd objął aktywizacją 126 bezrobotnych w wieku 50+ (co stanowiło 12,3 % wszystkich zaktywizowanych w tym roku), zaś w 2012 r. – 118 (8,5 %).

(dowód: akta kontroli str. 255-256, 258)

Z uwagi na ograniczoną ilość ofert pracy oraz wielkość dostępnych środków Funduszu Pracy żadnymi formami aktywizacyjnymi nie objęto – w okresie objętym kontrolą – łącznie 2.146 bezrobotnych po 50. roku życia, w tym: 633 w 2010 r., 695 w 2011 r. i 818 w 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 255-256)

Najbardziej popularną formą aktywizacji wśród bezrobotnych były staże, którymi – w ww. okresie – objęto łącznie 2.345 osób bezrobotnych, w tym 145 w wieku 50+. W okresie objętym kontrolą wydatki Urzędu na finansowanie powyższych form aktywizacji zawodowej ogółu bezrobotnych wyniosły 39.757 tys. zł, z tego 2.562 tys. zł (6,4 %) dotyczyło osób po 50. roku życia. Spośród nich odpowiednio: 14.205 tys. zł (35,7 %) i 401 tys. zł (15,7 %) dotyczyło staży. Ww. wydatki poniesione w 2010 r. wynosiły 20.261 tys. zł (51 %), z tego 1.128 tys. zł dotyczył osób po 50. roku życia (5,6 %). W 2011 r. i w 2012 r. wydatki na aktywizację osób 50+ wynosiły odpowiednio: 712 tys. zł i 722 tys. zł., co stanowiło: 8,3 % i 6,6 % wydatków Urzędu na aktywizację bezrobotnych w ww. latach.
(dowód: akta kontroli str. 255-256, 258)

Pan Jacek Postuszny, Kierownik Centrum Aktywizacji Zawodowej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ropczycach podał, że mimo wysiłku Urzędu, mającego na celu pomoc osobom bezrobotnym powyżej 50. roku życia, osoby starsze przegrywają na otwartym rynku pracy z osobami młodymi. Jedyną formą zaktywizowania tych osób była i jest zachęta finansowa w postaci subsydiowanych form zatrudnienia i staży a także finansowanie szkoleń. Proporcje udziału osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych objętych wsparciem a także proporcje środków finansowych przeznaczonych na ich aktywizację w stosunku do ogółu wydatków niemożliwe były do osiągnięcia. Powodem tego były programy, a co za tym idzie środki finansowe przeznaczone tylko dla określonych wiekowo grup osób bezrobotnych, zwłaszcza osób do 25 roku życia. Z łącznego limitu wydatków w latach 2010 – 2012 tylko 60% kwoty środków finansowych mogło być przeznaczone na aktywizację osób powyżej 50 roku życia. Ta sytuacja była uzależniona od dysponentów środków tj. Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie w przypadku projektów PO KL, określającego kryteria dostępu dotyczące wieku uczestników projektu, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w przypadku środków pochodzących z rezerw Funduszu Pracy, przeznaczonych na osoby bezrobotne tzw. młode. Polityka urzędu poparta działaniem powiatowej rady zatrudnienia, co do podziału środków finansowych na formy aktywizacji, polegała na przeznaczaniu znaczącej części środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości. Osoby bezrobotne powyżej 50. roku życia nie były i nie są zainteresowane rozpoczęciem własnej działalności gospodarczej, stąd też procentowy ich udział w formach aktywizacji ogółem jest tak niski. Urząd dostrzegał problem małej ilości zaktywizowanych osób powyżej 50. roku życia. W latach 2010 – 2012 wnioskował na każdy ogłoszony przez ministra nabór wniosków dotyczący pozyskania dodatkowych środków z rezerwy przeznaczonej na aktywizację osób bezrobotnych tylko i wyłącznie powyżej 50 roku życia, a także inicjował programy specjalne dla ww. grupy w celu objęcia wsparciem jak największej liczby tych osób.
(dowód: akta kontroli str. 259)

W 7 projektach/programach realizowanych przez Urząd, w latach 2010 – 2012, stosowano preferencje dla bezrobotnych w wieku 50+. Ww. projekty/programy były skierowane tylko i wyłącznie lub m.in. do osób po 50 roku życia.
(dowód: akta kontroli str. 257)

Zgodnie z art. 50 ust. 1 w związku z art. 49 pkt 3 ustawy o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* bezrobotnym – powyżej 50. roku życia – powiatowy urząd pracy w okresie do 6 miesięcy od dnia rejestracji powinien przedstawić propozycję zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, szkolenia, stażu, odbycia przygotowania

zawodowego dorosłych lub zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych.

W celu sprawdzenia realizacji przez Urząd obowiązku wynikającego z ww. przepisu ustawy kontrolą objęto 60 długotrwale bezrobotnych, po 50. roku życia, wybranych z 1.280 takich osób według stanu na 30 czerwca 2010 r., 30 czerwca 2011 r. i 30 czerwca 2012 r. (tj. 4,7 %).

Spośród wskazanych powyżej 60 osób, w przypadku 1 (1,7%), propozycja aktywizacyjna, o której mowa w art. 50 ust. 1 ustawy o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* bezrobotnym, została przedstawiona przez Urząd w terminie do 6 miesięcy od daty rejestracji. W przypadku 59 pozostałych osób objętych kontrolą (98,3 %) Urząd nie realizował obowiązku wynikającego z przywołanego powyżej przepisu ustawy. W przypadku 36 osób propozycje aktywizacyjne Urzędu miały miejsce po upływie okresu 6 miesięcy od dnia rejestracji, zaś w przypadku 23 osób – w ogóle nie przedstawiono żadnej propozycji aktywizacyjnej.

(dowód: akta kontroli str. 260-265)

Pan Jacek Posłuszny, Kierownik Centrum Aktywizacji Zawodowej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ropczycach i Pani Magdalena Totoń, Zastępca Kierownika Centrum Aktywizacji Zawodowej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ropczycach wyjaśnili, że (...) *nałożony na urząd pracy obowiązek aktywizowania osób bezrobotnych zgodnie z art. 50 ustawy o promocji był realizowany w najszerszym możliwym zakresie. Wpływ na realizację tego art. miały czynniki zależne i niezależne od urzędu. Do czynników niezależnych od urzędu zalicza się oferty pracy, których ilość była niewystarczająca do potrzeb osób bezrobotnych. Liczba napływających oraz pozyskanych do urzędu ofert pracy była dużo mniejsza niż liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych co wpłynęło na brak możliwości przedstawienia propozycji zatrudnienia każdej osobie zarejestrowanej w pup. Mimo wysiłku Powiatowego Urzędu Pracy w Ropczycach, mającego na celu pomoc osobom bezrobotnym w tym również powyżej 50 roku życia, osoby starsze przegrywały i przegrywają na otwartym rynku pracy z osobami młodymi. (...) Czynniki zależnymi od urzędu mającymi wpływ na aktywizację osób bezrobotnych zgodnie z art. 50 były wszystkie dostępne, finansowane formy aktywizacji. Jediną formą zaktzywizowania tych osób była i jest zachęta finansowa w postaci subsydiowanych form zatrudnienia i staży a także finansowanie szkoleń. Urząd maksymalnie pozyskiwał oraz wykorzystywał wszystkie dostępne środki finansowe, zarówno z Funduszu Pracy jak i PO KL. (...) W każdym przypadku aktywizacja dotyczyła osób pozostających w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy i realizowana była na najwyższym wypracowanym poziomie. Średniomiesięczna liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w powyższym okresie na terenie powiatu ropczycko – sędziszowskiego, przypadająca na jedno wolne miejsce pracy i aktywizacji zawodowej wahała się odpowiednio 29 w 2010 r., 49 w 2011 r., 48 w 2012 r. przy średniej wojewódzkiej 29 w 2010 r., 40 w 2011 r. i 37 w 2012 r. Ograniczenia finansowe nie pozwalały na udzielenie pomocy wszystkim osobom w okresie do 6 miesięcy od dnia rejestracji a co dopiero, należy w tym miejscu zaznaczyć, wszystkim bez wyjątków osobom bezrobotnym, którzy potrzebowali wsparcia urzędu na tak trudnym w obecnej sytuacji rynku pracy. Samo zaangażowanie dyrekcji oraz pracowników urzędu, po wykorzystaniu wszelkich możliwości nie było wystarczające w rozwiązaniu skali problemu.*

(dowód: akta kontroli str. 266-315)

5. W latach 2010 – 2012 Urząd przyjął do realizacji łącznie 1.176 ofert krajowych, z tego: 439 w 2010 r., 353 w 2011 r. i 384 w 2012 r. Z ww. ofert zrealizowano łącznie 566 ofert, tj. 48,1 % – 251 z 2010 r., 155 z 2011 r. i 160 z 2012 r.

Ponadto, w ww. okresie, PUP przyjął 524 oferty zagraniczne w celu upowszechnienia, w tym: 141 w 2010 r., 176 w 2011 r. i 207 w 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 316)

Kontrolą objęto 15 niezrealizowanych ofert pracy wybranych z 60 (25 %), będących w dyspozycji Urzędu według stanu na dzień 30 czerwca 2010 r., 30 czerwca 2011 r. i 30 czerwca 2012 r.

Z ww. 15 ofert – 11 złożono pisemnie, 2 drogą mailową, 1 telefonicznie i 1 osobiście. Wszystkie oferty powierzono do realizacji pośrednikom pracy, którzy podejmowali następujące działania w ww. zakresie:

- analizowali oferty i osoby zarejestrowane spełniające kryteria z nich wynikające,
- upowszechniali oferty w Centralnej Bazie Ofert Pracy, stronie internetowej i tablicy ogłoszeń Urzędu,
- informowali pracodawców o kandydatach lub w przypadku ich braku ustalali dalszy sposób realizacji oferty oraz podejmowali inne działania ustalone z pracodawcą,
- wzywali wybranych kandydatów,
- wydawali skierowania oraz odnotowywali ten fakt w dokumentacji osoby zarejestrowanej,
- odbierali skierowania od osoby zarejestrowanej, dokonując adnotacji w zakresie informacji w nich zawartych,
- przekazywali informacje do działu ewidencji o podjęciu pracy bądź odmowie.

We wszystkich sprawach wykorzystanie oferty było elementem oceny pracowników zajmujących się pośrednictwem pracy.

W ramach 15 ofert objętych kontrolą do pracodawców wysłano łącznie 38 bezrobotnych, z których 11 zostało zatrudnionych (tj. 73,3 %). W przypadku 3 ofert Urząd nie wysłał do pracodawcy żadnego bezrobotnego w związku z tym, że zastrzegł on w ofercie jedynie kontakt telefoniczny lub mailowy.

Z wszystkich ofert 1 została zrealizowana we własnym zakresie przez pracodawcę, zaś w przypadku 4 Urząd nie posiadał informacji w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 317-319)

6. W okresie objętym kontrolą, na jednego pracownika Urzędu przydało od 103 do 131 bezrobotnych.

W 2010 r. zatrudnionych było 8 pośredników pracy, 3 doradców zawodowych i 1 specjalista ds. rozwoju zawodowego. W ww. okresie liczba bezrobotnych przypadających na 1 pracownika Urzędu na wskazanych stanowiskach kształtowała się następująco: 629, 1.678, 5.034.

W latach 2011-2012 wzrosła w Urzędzie liczba pośredników pracy do 9 i specjalistów do spraw rozwoju zawodowego do 2. Na 1 pośrednika i 1 specjalistę przypadało, w tym okresie, odpowiednio: od 609 do 685 i od 2.741 do 3.084 bezrobotnych.

W 2011 r. liczba doradców zawodowych wzrosła do 4, a następnie w 2012 r. – ponownie spadła do 3, a w związku z tym na 1 doradcę przypadało odpowiednio: 1.370 i 2.056 bezrobotnych.

Obsada kadrowa Urzędu, według stanu na 31 grudnia 2012 r., była zgodna z warunkami określonymi w §§ 85-86 i 88 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 września 2010 r. w sprawie standardów i warunków prowadzenia usług rynku pracy³.

---

³ Dz. U. Nr 177, poz. 1193 ze zm.

(dowód: akta kontroli str. 320-328, 428)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość dot. nierealizowania przez Urząd obowiązku wynikającego z art. 50 ust. 1 w związku z art. 49 pkt 3 ustawy o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* w zakresie przedstawiania bezrobotnym propozycji aktywizacyjnych.

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą efektywność zatrudnieniowa (na poziomie wynoszącym od 37,78 % do 100 %) była zakładana w przypadku 14 projektów i programów realizowanych przez Urząd, w których uczestniczyły tylko i wyłącznie lub mogły uczestniczyć osoby powyżej 50. roku życia. W ww. projektach/programach nie zakładano efektywności z podziałem na poszczególne formy wsparcia.

Urząd zrealizował efektywność na planowanym poziomie w przypadku 4 projektów/programów, nie zrealizował w przypadku 7, zaś w przypadku 3 brak w Urzędzie danych w ww. zakresie w związku z tym, że planowany termin rozliczenia przypadła na czerwiec 2013 r.

W żadnym przypadku nie było sankcji za niezrealizowanie zakładanych wskaźników.

(dowód: akta kontroli str. 515-519)

7. Staże.

Kontrolą objęto 30 ze 134 staży bezrobotnych powyżej 50. roku życia (22,4 %), które odbyły się w latach 2010 – 2012.

7.1. a) Kwalifikowanie przez Urząd organizatorów staży było przejrzyste i jawne. Oparte było ono m.in. na *Regulaminie organizacji stażu*, wprowadzonym zarządzeniami Dyrektora Urzędu i zamieszczonym na stronie internetowej PUP oraz *Procedurze rozpatrywania i realizacji wniosków o zawarcie umów w sprawie odbywania staży przez osoby bezrobotne*. Przy rozpatrywaniu wniosków w ww. zakresie powołana komisja wydawała opinię z uwzględnieniem następujących kryteriów: okres istnienia organizatora stażu na rynku, dotychczasowa współpraca z urzędem, dotychczasowy stan zatrudnienia, przygotowanie wniosku pod względem merytorycznym i formalnym, możliwość zatrudnienia po zakończonym stażu.

Wszystkie wnioski złożone przez organizatorów staży objętych kontrolą spełniały wymogi formalne określone przez Urząd.

W przypadku 8 z 30 staży objętych kontrolą (26,7 %) stosowano preferencje dla osób 50+. Siedem z nich było finansowanych w ramach programu z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej skierowanego do osób po 45 roku życia, w tym m.in. do osób 50+. Jeden z ww. staży zorganizowano w ramach programu specjalnego „Aktywni”, finansowanego ze środków Funduszu Pracy, w którym to programie mogły brać udział tylko i wyłącznie osoby po 50. roku życia.

(dowód: akta kontroli str. 329-409)

b) W przypadku 18 z 30 staży (60 %) organizatorzy składali deklaracje o przewidywanym zatrudnieniu, które zostały ujęte w zawartych umowach. W 10 przypadkach (55,6 %) wywiązali się ze złożonych deklaracji w ww. zakresie. W pozostałych 8 sprawach (44,4 %) stażyści nie zostali zatrudnieni u organizatorów stażu, mimo złożonych w tym zakresie deklaracji, z następujących powodów:

- w 3 przypadkach stażyci zrezygnowali ze stażu i podjęli pracę u innego pracodawcy,
- w 1 przypadku stażysta po odbyciu jednego stażu został skierowany na następny staż, po odbyciu którego organizator stażu nie posiadał środków ekonomicznych na jego zatrudnienie,
- w 1 przypadku stażysta po zakończeniu stażu nabył prawo do emerytury,
- w 1 przypadku stażysta nie mógł podjąć pracy ze względu na stan zdrowotny,
- w 2 przypadkach organizatorzy stażu nie mogli zatrudnić stażystów ze względów finansowych związanych m.in. ze złą sytuacją na rynku drzewnym.

Ww. okoliczności, we wszystkich przypadkach, zostały uwzględnione przez Dyrektora PUP, w związku z tym Urząd nie podejmował żadnych działań związanych z niezatrudnieniem stażystów.

Organizatorami 14 z 30 staży objętych kontrolą byli pracodawcy publiczni, którzy zatrudnili 6 stażystów. Urząd nie posiadał informacji w zakresie procedury zatrudnienia w ww. podmiotach. Do Urzędu pracodawcy przekazywali jedynie kopie zawartych umów o pracę lub umów zlecenia.

Uzasadnieniem organizacji wszystkich staży była możliwość nabycia przez bezrobotnych umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy, bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą, co przyczyniało się do zwiększenia szans na znalezienie zatrudnienia. Uzasadnienie to wynikało z umowy w sprawie odbywania stażu przez bezrobotnych.

(dowód: akta kontroli str. 396-409)

c) Deklaracja zatrudnienia, zgodnie z Regulaminem organizacji stażu, była brana po uwagę – jako jedno z kryteriów oceny – w momencie rozpatrywania wniosku o zorganizowanie stażu przez członków komisji wydających opinię o wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 346-409)

7.2. a) Kwalifikowanie przez Urząd stażystów było przejrzyste i jawne, jak również oparte na pisemnych procedurach, tj. *Regulaminie organizacji stażu*. We wszystkich sprawach objętych kontrolą bezrobotni zostali zakwalifikowani do odbycia stażu zgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi. Członkowie komisji w momencie opiniowania i rozpatrywania wniosków weryfikowali, czy kandydat na staż spełnia wymogi określone w art. 49 ustawy o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (w zakresie pozostawania w szczególnej sytuacji na rynku pracy). Ponadto weryfikowano zgodnie z *Regulaminem organizacji stażu*, czy kandydat jest spokrewniony lub zamieszkały pod tym samym adresem co organizator stażu – na podstawie opinii pośredników pracy, która była także zamieszczona na wniosku. Potwierdzeniem weryfikacji była pozytywna opinia komisji na wniosku o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu.

(dowód: akta kontroli str. 336-388, 410-425)

b) Wszyscy bezrobotni objęci kontrolą zostali skierowani do odbycia stażu na podstawie umowy zawartej przez Starostę Ropczycko – Sędziszowskiego, reprezentowanego przez – działającego na podstawie upoważnienia – Dyrektora PUP z pracodawcą. W przypadku 17 z 30 stażystów (56,7 %) odbycie stażu wynikało z opracowanego ipd. W 12 sprawach (40 %) opracowanie ipd nie było wymagane zgodnie z art. 34a ust. 3 ustawy o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* w związku z nieupłynięciem okresu nieprzerwanej rejestracji przez 180 dni i podjęciu zatrudnienia po odbytych stażach. W 1 sprawie (3,3 %) Urząd, pomimo nieprzerwanej rejestracji przez 180 dni – Urząd nie opracował ipd. W okresie rejestracji bezrobotny został skierowany na staż, a po jego odbyciu został zatrudniony.

(dowód: akta kontroli str. 410-426)

c) Warunki odbywania 30 staży objętych kontrolą były zgodne z wymogami określonymi w przepisie art. 53 ustawy o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* oraz w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2009 r. w *sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych*⁴. Dla wszystkich stażystów opracowano programy stażu, sporządzono sprawozdanie z przebiegu stażu – z wyjątkiem 1 przypadku, oraz opinię pracodawcy z odbytego stażu. Czas trwania staży objętych kontrolą i kwoty przyznanego stypendium w ww. sprawach nie przekraczały ustawowych limitów wynikających z przepisu art. 53 ust. 1 i 6 ww. ustawy.

(dowód: akta kontroli str.410-425)

d) We wszystkich przypadkach objętych kontrolą, wydawane przez pracodawców opinie zawierające informacje o zadaniach realizowanych przez bezrobotnego i umiejętnościach praktycznych pozyskanych w trakcie stażu były zgodne z programem stażu i zakresem zadań określonych w umowie.

(dowód: akta kontroli str. 410-425)

e) Spośród 30 bezrobotnych w wieku 50+, których staże zostały objęte kontrolą, 22 znalazło zatrudnienie (73,3 %), z tego u organizatora stażu 15 osób (50 %). Z ww. osób, które znalazły zatrudnienie:

- 1 (4,5 %) podpisała umowę o pracę na czas nieokreślony,
- 3 (13,6 %) podpisało umowę o pracę na czas określony nie krótszy niż 6 miesięcy (wynoszący od 6 miesięcy do 2 lat),
- 5 (22,7 %) podpisało umowę cywilnoprawną,
- 9 (40,9 %) podpisało umowę o pracę na czas określony nie dłuższy niż 3 miesiące (wynoszący od 1 miesiąca do 3 miesięcy),
- 1 (4,5 %) podpisała umowę o pracę na czas określony – 5 miesięcy,
- 1 (4,5 %) podpisała umowę o pracę na czas określony – 3,5 miesiąca,
- 1 (4,5 %) rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej.

Urząd nie posiadał informacji w zakresie formy i czasu zatrudnienia dot. 1 z ww. osób, która znalazła zatrudnienie.

Spośród 30 osób - 4 (13,3 %) nie znalazło zatrudnienia w okresie pierwszych trzech miesięcy, lecz w kolejnych, zaś 17 z 22 zatrudnionych (77,3 %) – ponownie zarejestrowało się w Urzędzie.

Z 4 osób, które nie znalazło zatrudnienia w okresie pierwszych trzech miesięcy, lecz w kolejnych, wszystkie w dalszym ciągu korzystały ze środków na aktywne formy.

(dowód: akta kontroli str. 410-425)

W latach 2010 – 2012 pięć następujących podmiotów zorganizowało najwięcej staży: ZOZ Ropczyce, Urząd Miejski Ropczyce, Urząd Gminy Wielopole, Urząd Skarbowy Ropczyce, Gminny Ośrodek Kultury i Wypoczynku Wielopole. Do podmiotów tych skierowano łącznie 187 bezrobotnych, z których 113 znalazło zatrudnienie (60,4 %). U organizatora stażu zatrudnienie znalazło, z ww., 69 osób (36,9 %). Żadna z osób, które znalazły zatrudnienie nie podpisała umowy o pracę na czas nieokreślony. Spośród 113 osób, które znalazły zatrudnienie:

- 16 (14,2 %) podpisało umowę o pracę na czas określony nie krótszy niż 6 miesięcy,
- 59 (52,2 %) podpisało umowę cywilnoprawną,

---

⁴ Dz. U. Nr 142, poz. 1160

- 38 (33,6 %) podpisało umowę o pracę na czas określony nie dłuższy niż 3 miesiące.

Spośród nich 32 (28,3 %) nie znalazły zatrudnienia w okresie pierwszych trzech miesięcy, lecz w kolejnych, zaś 97 (85,8 %) – ponownie zarejestrowało się w Urzędzie.

Ze 187 osób skierowanych na staż – 86 (46 %) w dalszym ciągu korzystało ze środków na aktywne formy, z których 6 osób nie znalazło zatrudnienia w okresie pierwszych trzech miesięcy, lecz w kolejnych (18,8 %).

(dowód: akta kontroli str. 427)

8. Szkolenia.

Kontrolą objęto 6 ze 31 szkoleń zakończonych w latach 2010 – 2012 (19,4 %), w których uczestniczyli bezrobotni powyżej 50. roku życia.

8.1. a) Potrzeby zorganizowania szkoleń objętych kontrolą zostały zdiagnozowane przez PUP poprzez opracowanie – na każdy rok – *Wykazów potrzeb szkoleniowych osób uprawionych do szkolenia oraz List zawodów i specjalności z uwzględnieniem kwalifikacji i umiejętności zawodowych, na które istniało zapotrzebowanie terenie działania Urzędu*. Ww. wykazy były tworzone na podstawie zgłoszeń osób uprawionych i wyników badań ich potrzeb szkoleniowych, zgłoszeń pracowników urzędu pracy (doradców zawodowych, pośredników pracy i liderów klubu pracy), zgłoszeń pracodawców, organizacji pracodawców i organizacji związkowych oraz jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i centrów integracji zawodowej w związku zapytaniami skierowanymi przez PUP o przedstawienie propozycji kierunków szkoleń grupowych, zgodnie z potrzebami.

Listy zawodów i specjalności sporządzono na podstawie: strategii rozwoju regionalnego w zakresie zatrudnienia; wyników badań popytu na kwalifikacje i umiejętności zawodowe; wyników analiz ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców krajowych oraz informacji o wolnych miejscach pracy zamieszczanych w prasie i Internecie; wyników analiz i prognoz rynku pracy i badań popytu na pracę, w tym monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, prowadzonych przez samorząd województwa i samorząd powiatu; zgłoszeń pracodawców, organizacji pracodawców i organizacji związkowych, wyników analiz skuteczności i efektywności zakończonych szkoleń.

Wszystkie ww. szkolenia, z wyjątkiem jednego – zrealizowanego w 2011 r. – dot. przedsiębiorczości, były ujęte w planach szkoleń na dany rok. Szkolenie *ABC przedsiębiorczości* było skierowane jedynie do osób bezrobotnych, które starały się w Urzędzie o uzyskanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej i zostało zrealizowane w związku z uzyskaniem dodatkowych środków z programu specjalnego.

Plany szkoleń były upowszechniane na stronie PUP i jego tablicy ogłoszeń.

W związku ze zmieniającym się zapotrzebowaniem na lokalnym rynku pracy i uzyskiwaniem dodatkowych środków na realizację programów i projektów przeznaczonych na szkolenia bezrobotnych Urząd aktualizował, opracowane w okresie objętym kontrolą, plany szkoleń.

Przed wyborem instytucji szkoleniowej, w każdym przypadku, sprawdzano czy została ona wpisana do rejestru instytucji szkoleniowej, o którym mowa w art. 20 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Urząd nie wymagał, aby instytucje szkoleniowe podjęły działania wspomagające zatrudnienie uczestników kursu.

(dowód: akta kontroli str. 429-432, 471-474)

b) Spośród 6 szkoleń objętych kontrolą 4 zlecono instytucjom szkoleniowym wyłonionym w trybie postępowania o zamówienia publiczne: 3 w trybie przetargu nieograniczonego i 1 w trybie zamówienia z wolnej ręki. We wszystkich sprawach

zachowano wymogi wynikające z przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*⁵. W pozostałych 2 sprawach nie stosowano przepisów wskazanej powyżej ustawy w związku z tym, że szacunkowa wartość zamówienia nie przekraczała 14.000 EUR. W sprawach tych instytucje szkoleniowe wybrano po przeanalizowaniu złożonych, w związku z ogłoszeniem, ofert.

(dowód: akta kontroli str. 500-514)

c) We wszystkich sprawach objętych kontrolą Urząd zawarł umowy z podmiotami realizującymi szkolenia. W umowach tych zawarto regulacje gwarantujące prawidłowy przebieg szkoleń i nadzór nad ich realizacją. Dotyczyły one m.in. zobowiązania jednostki szkolącej do prowadzenia na bieżąco dokumentacji przebiegu szkolenia, dostarczenia zleceniodawcy we wskazanych terminach: listy obecności, kopii protokołu egzaminacyjnego, wypełnionych ankiet, kart ocen z okresowych sprawdzianów, wykazów osób, które pozytywnie ukończyły kurs i które go nie ukończyły, zaświadczeń i certyfikatów potwierdzających ukończenie szkolenia, niezwłocznego zawiadomienia PUP w przypadku niezdiscyplinowania, nieusprawiedliwionej nieobecności lub o skreśleniu z listy osób uczestniczących w szkoleniu. Zgodnie z umowami jednostka szkoląca nie mogła powierzyć realizacji szkolenia innemu wykonawcy lub osobom trzecim bez zgody zleceniodawcy, zobowiązana była także poddać się kontroli i udostępnić do wglądu i wykorzystania dokumentację szkoleniową niezbędną zleceniodawcy i innym upoważnionym organom do przeprowadzania kontroli i oceny kursu, zobowiązana była także do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji, w których posiadanie weszła realizując przedmiot umowy. Zgodnie z umową, w przypadku niewywiązania się jednostki szkolącej ze zobowiązań, zleceniodawca mógł wezwać jednostkę szkolącą do ich uzupełnienia i wyznaczyć w tym celu odpowiedni termin. W przypadku nieuzupełnienia braków zleceniodawca zastrzegł sobie prawo potrącenia z wynagrodzenia kary umownej. W umowach wskazywano obligatoryjne elementy, jakie winny być zawarte w wydawanych zaświadczeniach. W umowach Urząd zastrzegł także prawo rozwiązania umowy bez odszkodowania z powodu likwidacji lub upadłości wykonawcy, odstąpienia od umowy przed rozpoczęciem szkoleń i ich realizacji, z istotnych i niezależnych od zamawiającego powodów, przedstawionych pisemnie wykonawcy.

(dowód: akta kontroli str. 500-514)

d) Organizatorzy szkoleń nie składali deklaracji o przewidywanym zatrudnieniu osób po ukończeniu szkolenia. W przypadku szkoleń indywidualnych, Specjalista ds. rozwoju zawodowego, opiniując wniosek o szkolenie indywidualne, brał pod uwagę fakt czy do wniosku było dołączone oświadczenie pracodawcy o planowanym zatrudnieniu bezrobotnego po szkoleniu. Fakt ten miał też znaczenie przy wydawaniu opinii pozytywnej do odbycia takiego szkolenia przez Dyrektora PUP.

(dowód: akta kontroli str. 500-514)

e) Szkolenia objęte kontrolą zostały zrealizowane zgodnie z programem i na zasadach określonych w umowie (szkolenia odbywały się według przyjętego programu, tematyki i liczby godzin).

W umowach zawartych przez Urząd z firmami szkoleniowymi nie podawano personalnie osób, które miały prowadzić szkolenia. Osoby te były wskazane w ofertach złożonych przez ww. firmy i posiadały odpowiednie przygotowanie zawodowe.

---

⁵ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

(dowód: akta kontroli str. 500-514)

f) PUP oceniał wyniki szkoleń w formie anonimowych ankiet wypełnianych przez bezrobotnych uczestniczących w szkoleniu po jego zakończeniu, które następnie były analizowane przez Specjalistę ds. rozwoju zawodowego w Urzędzie.

W umowach dot. zorganizowania szkolenia nie określano mierników osiągnięcia celu, np. liczby zatrudnionych po zakończeniu szkolenia.

Efektywność prowadzonych szkoleń była badana przez Urząd poprzez coroczne sporządzenie *Analizy skuteczności i efektywności zrealizowanych szkoleń grupowych i indywidualnych*, obejmującej m.in. dane dot. osób które rozpoczęły i ukończyły szkolenie, osób zatrudnionych w okresie 3 miesięcy po ukończeniu szkolenia, kryterium płci, miejsca zamieszkania, czasu pozostawania bez pracy, poziomu wykształcenia i wieku.

Ponadto sporządzono, na podstawie § 83 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 września 2010 r. w sprawie standardów i warunków prowadzenia usług rynku pracy⁶, *Analizę skuteczności i efektywności zorganizowanych szkoleń* obejmującą m.in. dane dot. osób, które ukończyły szkolenia z wynikiem pozytywnym, z podziałem według kryteriów: wieku, wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy, miejsca zamieszkania i przynależności do grupy szczególnego ryzyka na rynku pracy, zatrudnionych w okresie 3 miesięcy po ukończeniu szkolenia, kosztów ponownego zatrudnienia osób przeszkolonych, przeciętnych kosztów szkolenia i przeciętnych kosztów osobogodziny szkolenia.

Efektywność zatrudnieniowa była zakładana w przypadku 4 z 6 szkoleń, finansowanych w ramach projektu PO KL oraz programów Funduszu Pracy. Efektywność ta wynosiła od 37,78 % do 82,66 %, bez podziału na poszczególne formy wsparcia. W 3 przypadkach realizacja zakładanej efektywności przedstawiała się następująco:

- zakładana 37,78 %, zrealizowana 71,19 %,
- zakładana 61,39 %, zrealizowana 59,54 %,
- zakładana 82,66 %, zrealizowana 79,1 %.

W 1 przypadku brak danych o zrealizowanej efektywności, które zostaną opracowane w czerwcu 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 433-470, 500-519)

g) W celu usprawnienia dalszych działań, Urząd analizował skuteczność szkoleń poprzez sporządzanie ww. analiz. Przebieg szkoleń był także analizowany na podstawie ankiet sporządzonych przez uczestników szkolenia, w których oceniano m.in. zakres tematyczny szkolenia, sposób prowadzenia zajęć, sposób organizacji zajęć pod względem czasu, miejsca, wyposażenia technicznego, poziomu wiedzy prowadzącego zajęcia itd.

Spośród 69 bezrobotnych, którzy ukończyli szkolenia objęte kontrolą 38 (tj. 55,1 %) znalazło zatrudnienie.

Koszty szkoleń mieściły się w granicach przyjętych prawem limitów wydatków, o których mowa w art. 109 a ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Były one przedmiotem *Analizy skuteczności i efektywności zorganizowanych szkoleń* sporządzonej przez PUP za każdy rok. Kierując osobę na szkolenie, PUP sprawdzał czy koszt szkolenia danej osoby nie przekraczał dziesięciokrotności minimalnego wynagrodzenia w okresie kolejnych trzech lat. W ww. zakresie bezrobotni składali oświadczenia zawarte w zgłoszeniu osoby na

⁶ Dz. U. Nr 177, poz. 1193 ze zm.

szkolenie, a ponadto Urząd weryfikował te dane na podstawie informacji z systemu Syriusz.

(dowód: akta kontroli str. 433-470, 500-514)

h) We wszystkich sprawach objętych kontrolą rozliczenia zadań zrealizowano w ustalonych w umowach terminach i w formach wymaganych przez zlecającego usługi.

(dowód: akta kontroli str. 500-514)

8.2. Kontrolą objęto 30 z 40 bezrobotnych powyżej 50. roku życia (75 %), którzy uczestniczyli w 21 szkoleniach zorganizowanych przez PUP w okresie objętym kontrolą.

a) Kwalifikowanie przez Urząd bezrobotnych na szkolenia było przejrzyste i jawne, jak również oparte na pisemnych procedurach zawartych w *Kryteriach kwalifikowania kandydatów na szkolenia grupowe w PUP w Ropczycach*, opracowanych 1 lutego 2011 r. i upublicznionych na stronie internetowej Urzędu. W okresie wcześniejszym przy kierowaniu na szkolenia brano pod uwagę okoliczności wskazane w ww. kryteriach, pomimo że nie były one opracowane w formie pisemnej.

Kryteriami stosowanymi przez Urząd przy doborze kandydatów na szkolenia były: posiadanie gwarancji zatrudnienia lub złożenie oświadczenia o zamiarze podjęcia działalności gospodarczej, realizacja ipd w PUP, brak kwalifikacji zawodowych, konieczność zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji, utrata zdolności do wykonywania pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie, brak umiejętności aktywnego poszukiwania pracy, bycie osobą znajdującą się w szczególnej sytuacji na rynku pracy zgodnie z art. 49 ustawy o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy lub osobą zwolnioną z przyczyn dotyczących zakładu pracy*. Dodatkowo, przy kwalifikowaniu osób na szkolenia grupowe PUP brał pod uwagę: poziom i kierunek wykształcenia, doświadczenie zawodowe, wcześniejszy udział w szkoleniu finansowanym ze środków Funduszu Pracy czy Europejskiego Funduszu Społecznego.

Liczba osób, które ubiegały się o 21 szkoleń, w których uczestniczyło ww. 30 bezrobotnych objętych kontrolą, wynosiła 449 osób. W szkoleniach tych uczestniczyło łącznie 197 osób, tj. 43,9 %. Spośród 21 szkoleń – 7 było indywidualnych.

We wszystkich sprawach objętych kontrolą bezrobotni zostali zakwalifikowani do odbycia szkolenia zgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi. Potwierdzeniem tego były dokumenty sporządzone przez doradcę zawodowego, Specjalistę ds. rozwoju zawodowego i Dyrektora PUP, w tym m.in. wydawane opinie o bezrobotnych.

(dowód: akta kontroli str. 430-432, 475-499, 520)

b) W przypadku 27 z 30 bezrobotnych (90 %) odbycie szkoleń wynikało z opracowanych przez Urząd ipd. W pozostałych 3 sprawach (10 %) nie opracowano ipd w związku z tym, że nie wystąpiły okoliczności o których mowa w art. 34a ust. 3 ustawy o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, a po odbyciu szkolenia bezrobotni podjęli pracę.

Zamiar odbycia szkoleń był wprowadzany – w przypadku 29 bezrobotnych (96,7 %) – przy pierwszym kontakcie. Okres oczekiwania na szkolenie w ww. sprawach wynosił od 3 dni do 90 dni.

W pozostałej 1 sprawie zgłoszenie na szkolenie przyjęto jednocześnie z naborem.

(dowód: akta kontroli str. 475-499)

c) Spośród 30 osób objętych kontrolą, w 29 przypadkach (96,7 %) bezrobotni ukończyli szkolenia uzyskując stosowne zaświadczenia lub dyplomy. Nikt nie odmówił propozycji uczestnictwa w szkoleniu.

W pozostałym 1 przypadku (3,3 %) bezrobotny nie ukończył szkolenia w związku z nieobecnością na zajęciach wynoszącą 90 %, bez podania przyczyn.

Decyzją z dnia 13 października 2011 r. PUP orzekł o zwrocie kosztów szkolenia, w którym uczestniczył i zwrocie kosztów badań lekarskich w łącznej kwocie 2.362 zł. Decyzja ta nie została odebrana przez zobowiązanego, mimo powtórnego awizowania. List zwrócony do Urzędu z adnotacją „zwrot nie podjęto w terminie”. W dniu 4 listopada 2011 r. wystawiono upomnienie dot. ww. należności, a następnie w dniu 2 grudnia 2011 r. tytuł wykonawczy, który w tym samym dniu został doręczony do Urzędu Skarbowego w Ropczycach. Do dnia 16 kwietnia 2013 r. tytuł nie został zwrócony do PUP w związku z niewyegzekwowaniem należności.

(dowód: akta kontroli str. 475-499)

d) Spośród 30 bezrobotnych w wieku 50+, objętych kontrolą, po ukończeniu szkolenia 25 z nich znalazło zatrudnienie (83,3 %), w tym w 22 przypadkach (88 %) zatrudnienie miało związek z tematyką szkolenia. Z ww. osób, które znalazły zatrudnienie:

- 17 (68 %) rozpoczęło prowadzenie działalności gospodarczej (otrzymało środki z PUP),

- 2 (8 %) podpisało umowę o pracę na czas określony – 5 miesięcy,

- 4 (16 %) podpisało umowę o pracę na czas określony nie krótszy niż 6 miesięcy (wynoszący 11 miesięcy do 14 miesięcy),

- 2 (8 %) podpisało umowy cywilnoprawne.

Spośród 25 osób, które znalazły zatrudnienie – 7 osób (28 %) nie znalazło zatrudnienia w okresie pierwszych 3 miesięcy, lecz w kolejnych. Jedna z nich (14,3 %) korzystała dalej ze środków na aktywne formy.

W 1 przypadku brak informacji w Urzędzie o formie i czasie zatrudnienia, w związku z tym, że osoba została wyrejestrowana, na własną prośbę, z rejestru poszukujących pracy.

Z 25, które znalazły zatrudnienie – 13 (52 %) ponownie zarejestrowało się w Urzędzie.

(dowód: akta kontroli str. 475-499)

9. Przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej.

Kontrolą objęto 30 z 32 bezrobotnych (93,8 %), którym Urząd w latach 2010-2011 przyznał jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

a) Kwalifikowanie w zakresie przyznawania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej było przejrzyste i jawne, a także oparte na pisemnych procedurach. W 2010 r. i w 2011 r. (do 24 sierpnia 2011 r.) przyznawanie ww. środków odbywało się na podstawie *Regulaminu dokonywania refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej*, który stanowił załącznik do zarządzenia Dyrektora PUP. W dniu 25 sierpnia 2011 r. zarządzeniem Dyrektora Urzędu wprowadzono nowy *Regulamin przyznawania bezrobotnemu środków finansowych z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej przez Powiatowy Urząd Pracy w Ropczycach*.

Regulaminy te były zamieszczone na stronie internetowej Urzędu, zaś ich postanowienia nie zawierały preferencji dla osób 50+.

Zgodnie z regulaminami, rozpatrzenie wniosków w sprawie otrzymania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, było poprzedzone

opinią Komisji ds. opiniowania wniosków o przyznanie bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej, powołanej przez Dyrektora PUP przy zastosowaniu następujących kryteriów:

- uwarunkowania lokalnego rynku pracy (popyt, podaż, konkurencja),
- ekonomiczna opłacalność przedsięwzięcia, jej realność i sposób uzasadnienia we wniosku,
- udział środków własnych bezrobotnego (finansowych, trwałych) w planowanym przedsięwzięciu,
- przygotowanie merytoryczne bezrobotnego (wykształcenie, doświadczenie) do samodzielnego prowadzenia działalności,
- wiarygodność zabezpieczenia,
- fakt posiadania lokalu, w którym będzie prowadzona działalność,
- stopień przygotowania planowanego przedsięwzięcia, podjęte działania na rzecz uruchomienia działalności lub ukończony kurs prowadzenia własnej działalności gospodarczej,
- przygotowanie wniosku pod względem merytorycznym i formalnym.

Ww. kryteria były jednolite i obiektywne.

Na podstawie dostępnej w Urzędzie dokumentacji można jednoznacznie stwierdzić na podstawie jakich kryteriów przyznawano objętym kontrolą bezrobotnym środki na podjęcie działalności gospodarczej – we wszystkich sprawach w aktach znajdowały się indywidualne karty oceny sporządzane przez członków komisji, które zawierały kryteria oceny wynikające z ww. regulaminów i przyznaną punktację za poszczególne kryteria oraz sporządzone na ich podstawie opinie komisji.

(dowód: akta kontroli str. 521-564)

b) We wszystkich sprawach objętych kontrolą przyznanie jednorazowych środków na rozpoczęcie prowadzenia działalności gospodarczej było zgodne z przyjętymi uregulowaniami wewnętrznymi.

W przypadku, gdy wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie przez Urząd, a brakowało środków na ich realizację zawiadamiano w formie pisemnej bezrobotnych, którzy złożyli te wnioski o odmownym ich rozpatrzeniu z powodu braku środków, w oparciu o które możliwe byłoby zawarcie umowy w przedmiotowej sprawie.

Urząd przyznawał środki na rozpoczęcie prowadzenia działalności gospodarczej bezrobotnym, których wnioski otrzymały od komisji największą liczbę punktów, według kryteriów wynikających z ww. regulaminów. Wnioski były rozpatrywane według ich daty wpływu do Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 524-619)

c) Zgodnie z regulaminami przyznanie środków nie było poprzedzone koniecznością uczestnictwa w szkoleniach. Ukończenie szkolenia w zakresie prowadzenia własnej działalności gospodarczej było jednym z kryteriów ocenianych przez komisję podczas oceny wniosków o przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. Spośród 30 bezrobotnych objętych kontrolą 22 (tj. 73,3 %) ukończyło kurs *ABC przedsiębiorczości*.

Wnioski bezrobotnych o przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, zgodnie z wymogami Urzędu, zawierały informacje w zakresie kalkulacji podstawowej, obejmującej m.in. nakłady i źródła finansowania oraz szczegółowe przeznaczenie środków. Wnioski te obejmowały także szczegółową specyfikację i harmonogram zakupów, planowaną datę rozpoczęcia działalności gospodarczej i proponowaną formę zabezpieczenia zwrotu.

Ponadto w składanych wnioskach bezrobotni wskazywali miesięczną prognozę ekonomiczną – finansową planowanego przedsięwzięcia, tj. przychód, koszty, zysk brutto, podatek i zysk netto.

Wszyscy bezrobotni objęci kontrolą posiadali potwierdzone odpowiednie przygotowanie do prowadzenia działalności, w związku z którą otrzymali środki na jej podjęcie.

(dowód: akta kontroli str. 524-619)

d) We wszystkich przypadkach objętych kontrolą bezrobotni otrzymali środki na podjęcie działalności gospodarczej na podstawie zawartych umów ze Starostą Ropczycko – Sędziszowskim, reprezentowanym przez Dyrektora PUP.

W przypadku 22 bezrobotnych (73,3 %) otrzymanie środków na podjęcie działalności gospodarczej wynikało z opracowanych ipd.

Spośród 30 bezrobotnych:

- dla 22 (73,3 %) opracowano ipd w terminie wynikającym z art. 34a ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*,

- dla 4 (13,3 %) Urząd nie opracował ipd w związku z niewystąpieniem okoliczności, o których mowa we wskazanym powyżej przepisie ustawy,

- dla 4 bezrobotnych (13,3 %), których okres nieprzerwanej rejestracji wynosił co najmniej 180 dni, ipd opracowano w okresach wynoszących od 8 miesięcy do 12 miesięcy od dnia ich rejestracji i opóźnieniem wynoszącym od 1 do 6 miesięcy, tj. z naruszeniem przepisu art. 34a ust. 3 w związku z art. 34a ust. 5 ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*.

(dowód: akta kontroli str. 565-619)

Zgodnie z art. 34a ust. 3 pkt 2 w związku z art. 34a ust. 5 ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* przygotowanie indywidualnego planu działania jest obowiązkowe dla bezrobotnego powyżej 50 roku życia o ile pozostaje on nieprzerwanie w rejestrze, o którym mowa w art. 33 ust. 1, przez okres co najmniej 180 dni od dnia rejestracji, a indywidualny plan działania nie został przygotowany dla niego wcześniej. Przygotowanie indywidualnego planu działania musi zostać zakończone nie później niż przed upływem 30 dni od dnia zakończenia okresu, o którym mowa w ust. 3 albo w ust. 4.

Pan Jacek Posłuszny, Kierownik Centrum Aktywizacji Zawodowej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ropczycach wyjaśnił, że termin opracowania ipd w ww. 4 przypadkach został wydłużony ze względu na zbyt dużą liczbę osób bezrobotnych, które na przełomie roku 2009/2010 wymagały opracowania ipd. Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy nałożyła na PUP obowiązek przygotowania ipd dla blisko 2.500 osób bezrobotnych w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie przepisów. Ze względu na fakt, że w tut. Urzędzie obowiązek ten spoczywał tylko na 3 doradcach zawodowych przygotowanie ipd z zachowaniem ustawowych wymogów nie było możliwe.

(dowód: akta kontroli str. 638)

e) W umowach dotyczących przyznania środków na podjęcie działalności gospodarczej, które zostały objęte kontrolą, nie zawierano deklaracji składanych przez bezrobotnych we wnioskach, w zakresie: wnioskowanych środków, kalkulacji kosztów związanych z podjęciem działalności gospodarczej oraz źródeł ich finansowania, a także specyfikacji i harmonogramu wydatków w ramach wnioskowanych środków.

(dowód: akta kontroli str. 565-619)

f) Spośród badanych spraw, w 29 (96,7 %) bezrobotni wywiązali się z obowiązku prowadzenia działalności gospodarczej przez okres co najmniej 12 miesięcy. W jednej sprawie (3,3 %) osoba, która prowadziła działalność gospodarczą zmarła

przed upływem 12 miesięcy od dnia jej rozpoczęcia. W dniu 13 września 2012 r. PUP wezwał poręczycieli do zwrotu kwoty 13.370 zł. Decyzją z dnia 15 marca 2013 r., płatność ww. należności, została rozłożona na 36 miesięcznych rat.

Zabezpieczeniem ewentualnego zwrotu przyznanych środków dla 30 bezrobotnych objętych kontrolą były:

- w 21 sprawach – solidarne poręczenie 2 osób,
- w 9 sprawach – akt notarialny poddania się dobrowolnie egzekucji na podstawie art. 777 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. *Kodeks postępowania cywilnego*⁷.

(dowód: akta kontroli str. 565-619)

g) Wszyscy bezrobotni objęci kontrolą, którym Urząd przyznał jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, podjęli taką działalność i faktycznie ją prowadzili. We wszystkich przypadkach rozpoczęcie działalności i wydatkowanie środków następowało w terminach wynikających z zawartych umów. Poniesione wydatki na rozpoczęcie działalności, finansowane ze środków publicznych, były adekwatne do celów i pozostawały w ścisłym związku z prowadzoną działalnością gospodarczą.

(dowód: akta kontroli str. 565-619)

h) We wnioskach dot. uzyskania środków na podjęcie działalności gospodarczej bezrobotni przedstawiali m.in. kalkulację przychodów i kosztów planowanych w miesiącu, bez wyszczególniania pierwszego miesiąca prowadzenia działalności gospodarczej.

W pierwszym roku prowadzenia działalności gospodarczej 8 bezrobotnych (26,7 %) zrealizowało deklaracje w zakresie uzyskanych przychodów i zysku brutto. Pozostałych 19 (63,3 %) nie zrealizowało ww. deklaracji w pełnym zakresie (z których 8 osiągnęło stratę), zaś 3 (10 %) – bądź w zakresie przychodów, bądź w zakresie zysku brutto.

W drugim roku prowadzenia działalności gospodarczej, deklaracje złożone przez bezrobotnych we wniosku dotyczące przychodów i zysku brutto zostały zrealizowane przez 9 bezrobotnych (30 %). Czternastu bezrobotnych (46,7 %) nie zrealizowało deklaracji zarówno w zakresie przychodów jak i zysku brutto, zaś 4 (13,3 %) w zakresie przychodów. W skrajnych przypadkach były to następujące wartości:

- zakładany miesięczny przychód – 8.250 zł i zysk brutto – 3.538,04 zł , a osiągnięty średni miesięczny przychód – 173,90 zł (tj. 2,1%) i zysk brutto – 17,20 zł (tj. 0,5 %);
- zakładany miesięczny przychód – 100.000 zł i zysk brutto – 15.546 zł , a osiągnięty średni miesięczny przychód – 5.221,40 zł (tj. 5,2 %) i zysk brutto – 386,60 zł (tj. 2,5 %);
- zakładany miesięczny przychód – 4.000 zł i zysk brutto – 2.809,57 zł , a osiągnięty średni miesięczny przychód – 1.599,50 zł (tj. 40 %) i strata – -55,55 zł.

W przypadku 3 w Urzędzie brak było informacji w ww. zakresie, w związku z tym że termin rozliczenia przypadał na 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 565-637)

Pan Jacek Posłuszy, Kierownik Centrum Aktywizacji Zawodowej w Urzędzie podał, że *wniosek o przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej składany przez osoby bezrobotne do tuł. urzędu zawierał*

---

⁷ Dz. U. Nr 43, poz. 296 ze zm.

charakterystykę ekonomiczno – finansową planowanej działalności gospodarczej w ujęciu miesięcznym.

Komisja oceniająca wnioski na podstawie kryteriów zawartych w regulaminie (mających odzwierciedlenie w indywidualnej karcie oceny i opinii komisji) analizowała i każdorazowo brała pod uwagę prognozę finansową przedstawianą przez osobę bezrobotną w chwili rozpatrzenia wniosku. Proces rozpatrzenia wniosku kończył się podpisaniem umowy z osobą bezrobotną. Nie wszystkie elementy wniosku o przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, a w tym prognoza ekonomiczno – finansowa są przenoszone do umowy z uwagi na brak takiego obowiązku zawartego w przepisach dotyczących przyznawania jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne finansowanych z Funduszu Pracy. Przepisy te nie nakładają również obowiązku weryfikowania prognozy ze stanem faktycznym tj. w okresie prowadzenia działalności gospodarczej a jedynie ustalenie faktu prowadzenia działalności przez 12 miesięcy poprzez niezbędne dokumenty i oświadczenia potwierdzające ww. obowiązek.

Elementem kończącym realizację warunków umowy było sporządzanie każdorazowo protokołu końcowego na podstawie przedstawionego przez osobę bezrobotną zaświadczenia z Urzędu Skarbowego stwierdzającego podleganie obowiązkowi podatkowemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, zaświadczenia ZUS o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, oświadczenia o prowadzeniu działalności przez okres 12 miesięcy wraz z dokumentami finansowymi np. bilans, pił, książka przychodów i rozchodów itp.

Realizacja prognozy przewidzianej we wniosku o przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej jest niezależna od urzędu a często w perspektywie czasowej wynika z zachodzących zmian na rynku. Niejednokrotnie, w przypadku działalności gospodarczej, mamy do czynienia z ryzykiem gospodarczym, mającym wpływ na korzyści finansowe przedsiębiorstwa poprzez możliwe zmniejszenie zbytu, wzrost konkurencji, możliwość osiągnięcia gorszych wyników od zamierzonych lub poniesienie nieprzewidzianych strat.

(dowód: akta kontroli str. 639)

Spośród 29 bezrobotnych, którzy prowadzili działalność po upływie 12 miesięcy:

- 20 (tj. 69 %) nie figuruje w ewidencji osób bezrobotnych Urzędu,

- 9 (tj. 31 %) ponownie zarejestrowało się w ewidencji bezrobotnych Urzędu.

W żadnym przypadku objętym kontrolą Urząd nie posiadał wiedzy, czy bezrobotni wnieśli deklarowany wkład własny.

(dowód: akta kontroli str. 565-619)

10. Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy.

Kontrolą objęto 9 przedsiębiorców (100%), którzy w 2010 r. otrzymali z Urzędu środki na refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy i zatrudnili łącznie 9 bezrobotnych powyżej 50 roku życia.

a) Kwalifikowanie przez Urząd do otrzymania ww. refundacji było przejrzyste i jawne. Oparte było ono na pisemnych procedurach, tj. *Regulaminie dokonywania refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej* stanowiącym załącznik do zarządzenia Dyrektora Urzędu z dnia 16 lutego 2010 r., które upubliczniono na stronie internetowej Urzędu.

We wszystkich sprawach objętych kontrolą kryteria przyznawania refundacji były jednolite i obiektywne. Kryteria te dotyczyły: rodzaju tworzonego stanowiska pracy, udziału wkładu własnego, okresu istnienia podmiotu na rynku, wysokości

deklarowanego wynagrodzenia dla skierowanego bezrobotnego, dotychczasowego stanu zatrudnienia, współpracy z urzędem oraz przygotowania wniosku pod względem formalnym i merytorycznym.

Potwierdzeniem dokonywania oceny wniosków o refundacje, według ww. kryteriów, były karty ocen sporządzane przez członków komisji powołanej do tego celu.

(dowód: akta kontroli str. 524-551, 640-654)

b) Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla 8 skierowanych bezrobotnych objętych kontrolą (88,9 %) została udzielona zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie dokonywania refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej. W 1 przypadku (11,1 %) Urząd zrefundował koszty wyposażenia stanowiska pracy w łącznej wysokości 18.000 zł na podstawie faktur wystawionych w okresie od 31 marca 2010 r. do 14 kwietnia 2010 r. w łącznej kwocie 18.087,31 zł. Trzy z ww. faktur będące podstawą refundacji w łącznej kwocie 282,68 zł zostały wystawione w okresie od 8 do 14 kwietnia 2010 r., tj. po dniu zatrudnienia bezrobotnego w związku z którym dokonano refundacji. Wobec powyższego refundacji wydatków w wysokości 195,37 zł dokonano niezgodnie z § 5 ww. rozporządzenia i § 14 powyższego regulaminu.

Zgodnie z § 5 przedmiotowego rozporządzenia i § 14 regulaminu refundacja jest dokonywana po przedłożeniu przez podmiot rozliczenia i udokumentowania poniesionych w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia zatrudnienia skierowanego bezrobotnego kosztów na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy, zatrudnieniu na tym stanowisku skierowanego bezrobotnego oraz spełnieniu innych warunków określonych w zawartej umowie.

(dowód: akta kontroli str. 524-551, 640-653)

Pani Magdalena Totoń, Zastępca Kierownika Centrum Aktywizacji Zawodowej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ropczycach wyjaśniła, że Urząd omyłkowo przyjął do rozliczenia 3 faktury w łącznej kwocie 282,68zł, które zostały wystawione po dniu zatrudnienia bezrobotnego. W dniu 10 maja br. wystąpiono o zwrot nienależnie zrefundowanej kwoty 195,37 zł, która w dniu 17 maja br. wpłynęła na konto tut. Urzędu. Ponadto dokonano naliczenia odsetek za zwłokę w kwocie 78,20 zł, które w dniu 20 maja br. zostały wpłacone na konto Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 655-657)

c) Refundowane wyposażenie pozostawało w ścisłym związku ze stanowiskami pracy wszystkich zatrudnionych bezrobotnych.

(dowód: akta kontroli str. 640-653)

d) We wszystkich sprawach objętych kontrolą umowy o refundacje zawierały zobowiązania przedsiębiorców do zatrudniania osób bezrobotnych przez okres 24 miesięcy. Na dzień 7 maja 2013 r., 7 przedsiębiorców zatrudniało osoby bezrobotne przez wymagany czas wskazany w umowie o refundację. W pozostałych 2 sprawach umowy są jeszcze w trakcie realizacji, w związku z tym, że nie minął jeszcze okres 24 miesięcy z uwagi na wystąpienie w okresach zatrudnienia bezpłatnych urlopów pracowników i zatrudnienie nowych bezrobotnych w miejsce pierwotnie zatrudnionych, z którymi ustał stosunek pracy w związku z okolicznościami niezależnymi od zatrudniającego przedsiębiorcy.

(dowód: akta kontroli str. 640-653)

e) We wnioskach i w umowach nie zawarto postanowień dot. deklarowanej wysokości płacy dla bezrobotnego. W 8 wnioskach przedsiębiorcy deklarowali udział wkładu własnego, lecz Urząd nie weryfikował spełnienia tej deklaracji. W pozostałym 1 przypadku przedsiębiorca nie deklarował wkładu własnego (dowód: akta kontroli str. 640-653)

f) W badanych sprawach nie wystąpiły przypadki niewywiązania się pracodawców z obowiązku co najmniej 24 miesięcznego zatrudnienia bezrobotnego. Spośród 9 spraw objętych kontrolą, zabezpieczeniem ewentualnego zwrotu przyznanych środków były: 4 poręczenia, 3 akty notarialne o podaniu się egzekucji i 2 gwarancje bankowe.

(dowód: akta kontroli str. 640-653)

g) Po upływie 24 miesięcznego okresu na jaki zostały zawarte umowy o refundację, z ww. 9 osób – 8 było nadal zatrudnionych, a 1 zaczęła pobierać świadczenie z ZUS. Na dzień 7 maja 2013 r., według informacji będących w dyspozycji Urzędu, z ww. 8 osób: 2 podpisały umowę na czas nieokreślony, 4 umowę na czas określony (z których 2 termin ważności już minął i osoby te są nadal zarejestrowane w Urzędzie jako bezrobotne), zaś 2 umowy są nadal w trakcie realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 640-653)

11. Prace interwencyjne i roboty publiczne.

Kontrolą objęto 15 z 37 organizatorów prac interwencyjnych i robót publicznych (40,5 %), którzy w latach 2010 – 2012 otrzymali z Urzędu środki na refundację na ten cel i zatrudniali osoby po 50. roku życia. Podmioty te zawarły łącznie 34 umowy, na podstawie których zatrudniono łącznie 56 bezrobotnych po 50 roku życia.

a) Kwalifikowanie Urzędu w zakresie wyłaniania organizatorów prac interwencyjnych i robót publicznych było przejrzyste i jawne. Nie było ono oparte na pisemnych procedurach, ale ogólne zasady postępowania w przedmiotowych sprawach, w tym m.in. w zakresie kryteriów, jakie muszą spełniać osoby bezrobotne, zasad refundacji, dokumentów które winny zostać dołączone do wniosku i same wzory *Wniosku o organizację prac interwencyjnych* i *Wniosku o skierowanie bezrobotnych do wykonywania robót publicznych* były zamieszczone na stronie internetowej Urzędu. Potwierdzeniem dokonania oceny wniosków złożonych w ww. zakresie i wyrażenia zgody na ich realizację były adnotacje Dyrektora Urzędu i przedstawiciela Starostwa Powiatowego w Ropczycach lub protokoły komisji powołanej do ich oceny.

We wszystkich sprawach objętych kontrolą wnioski spełniały warunki formalne określone przez Urząd.

Spośród 15 organizatorów prac interwencyjnych i robót publicznych, którzy zostali objęci kontrolą preferencje dla osób 50+ były stosowane w przypadku czterech. Refundacja środków – w ramach zawartych przez ww. podmioty 4 umów – była dokonywana z rezerwy ministerialnej dla osób po 50 roku życia. W ramach programu finansowanego z ww. środków mogły zostać skierowane na prace interwencyjne i roboty publiczne jedynie osoby, które w dniu rozpoczęcia jego realizacji przez Urząd ukończyły 50 rok życia.

(dowód: akta kontroli str. 658-760)

b) Ośmiu z piętnastu organizatorów prac interwencyjnych i robót publicznych (53,3 %) złożyło deklaracje o przewidywanym zatrudnieniu po okresie trwania prac interwencyjnych lub robót publicznych. Deklaracje te były uwzględniane przez Urząd przy ocenie wniosków i zostały zawarte w 12 umowach zawartych przez ww. podmioty. W jednym z ww. przypadków przedsiębiorca, pomimo deklaracji nie

zatrudnił osoby bezrobotnej w związku z tym, że zrezygnowała ona z robót publicznych i została zatrudniona w innej firmie. W pozostałych przypadkach uczestnicy prac interwencyjnych i robót publicznych zostali zatrudnieni zgodnie z deklaracjami.

(dowód: akta kontroli str. 665-726)

c) We wszystkich sprawach Urząd zachował wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 stycznia 2009 r. w sprawie *organizowania prac interwencyjnych i robót publicznych oraz jednorazowej refundacji kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne*⁸.

(dowód: akta kontroli str. 665-726)

d) Kierując bezrobotnych do prac interwencyjnych lub robót publicznych brano pod uwagę ich wiek oraz rodzaje uprzednio wykonywanej pracy.

(dowód: akta kontroli str. 665-726)

e) W badanych sprawach kwoty przyznanych refundacji nie przekraczały ustawowych limitów, o których mowa w przepisach art. 51 ust. 1 i art. 57 ust. 1 ustawy o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*.

(dowód: akta kontroli str. 665-726)

f) Spośród 56 bezrobotnych objętych kontrolą 28 (tj. 50 %) zostało skierowanych wielokrotnie na prace interwencyjne lub roboty publiczne. Wszyscy zostali skierowani do tego samego pracodawcy.

(dowód: akta kontroli str. 665-726)

g) Zadania realizowane w trakcie prac interwencyjnych i robót publicznych mogły wpływać na zwiększenie umiejętności i przygotowania zawodowego bezrobotnych, tym samym zwiększając prawdopodobieństwo uzyskania przez nich zatrudnienia w przyszłości. Z 56 osób objętych kontrolą 7 było długotrwale bezrobotnych (12,5 %). Żadna z tych osób nie znalazła stałej pracy.

(dowód: akta kontroli str. 665-726)

h) Z 56 osób objętych kontrolą 39 (tj. 69,6 %) znalazło zatrudnienie, w tym – 33 (tj. 84,6 %) u organizatora prac interwencyjnych lub robót publicznych. Z ww. osób:

- 1 podpisała umowę o pracę na czas nieokreślony (2,6 %),
- 17 podpisało umowy o pracę na czas określony nie krótszy niż 6 miesięcy (43,6 %),
- 1 podpisała umowę cywilnoprawną (2,6 %),
- 15 podpisało umowy na czas określony nie dłuższy niż 3 miesiące, wynoszące od 1 do 2,5 miesiąca (38,5 %),
- 2 podpisało umowy o pracę na czas określony wynoszący 4 miesiące (5,1 %),
- 2 podpisało umowy o pracę na czas określony wynoszący 3,5 miesiąca (5,1 %),
- 1 podpisała umowę o pracę na czas określony wynoszący 5 miesięcy (2,6 %),
- 18 (tj. 46,2 %) nie znalazło zatrudnienia w okresie pierwszych trzech miesięcy, ale znalazło je w kolejnych miesiącach, i w dalszym ciągu korzystało ze środków na aktywne formy.

We wszystkich przypadkach Urząd znał formy i czas zatrudnienia bezrobotnych, którzy się wyrejestrowali. W 38 przypadkach (97,4 %) osoby zatrudnione zarejestrowały się ponownie w urzędzie.

---

⁸ Dz. U. Nr 5, poz. 25

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowości dot.:

- niesporządzania ipd dla bezrobotnych, którym przyznano środki na podjęcie działalności gospodarczej, w terminie określonym w art. 34a ust. 3 pkt 2 w związku z art. 34a ust. 5 ustawy o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*;
- zrefundowania części kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy niezgodnie z § 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 kwietnia 2009 r. w *sprawie dokonywania refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej*⁹ oraz przyjętymi w Urzędzie uregulowaniami wewnętrznymi.

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*¹⁰, wnosi o:

- przedstawianie bezrobotnym propozycji aktywizacyjnych zgodnie z przepisem art. 50 ust. 1 w związku z art. 49 pkt 3 ustawy o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*;
- sporządzanie ipd w terminie określonym w art. 34a ust. 3 pkt 2 w związku z art. 34a ust. 5 ww. ustawy;
- refundowanie kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy zgodnie z § 5 rozporządzenia w *sprawie dokonywania refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej* oraz przyjętymi w Urzędzie uregulowaniami wewnętrznymi.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

⁹ Dz. U. Nr 62, poz. 512 ze zm.

¹⁰ Dz.U. z 2012 r., poz.82 ze zm.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia czerwca 2013 r.

Kontroler
Małgorzata Milanowska
Specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Wicedyrektor
Stefan Gados

.....
podpis